LUCRARE PRACTICĂ NR. 10

Prin *valori de încasat* se înțeleg acele hârtii de valoare, cunoscute sub denumirea de *efecte de comerț*, aflate în posesia beneficiarului lor pentru a fi încasate, adică transformate în disponibilități bănești. În această categorie se cuprind *cecurile de încasat*, *efectele comerciale de încasat* (cambie, bilet la ordin) și *efectele comerciale remise spre scontare*.

Evidența valorilor de încasat se ține cu ajutorul contului **511 "Valori de încasat"**. După funcțiunea contabilă acest cont este un cont de **activ** și se dezvoltă pe următoarele conturi sintetice de gradul II: *5112 "Cecuri de încasat"*, *5113 "Efecte de încasat"* și *5114 "Efecte remise spre scontare"*.

Exemplul 1: pe data de 11.04.N se înregistrează vânzarea pe credit comercial a unor ambalaje în valoare de 2.826,25 lei, inclusiv TVA, pentru care se primește un cec scadent pe data de 09.05.N:

a. facturarea ambalajelor (primul articol contabil) și primirea cec-ului de la client (al doilea articol contabil):

b. se încasează cecul primit de la client de la bancă pe 09.05.N:

În situația în care s-ar fi acceptat un cec în valută, diferențele de curs valutar apărute între data primirii acestuia și cea a încasării efective vor trebui evidențiate ca venituri sau cheltuieli din diferențe de curs valutar, după caz.

Exemplul 2: se primește de la un client un cec reprezentând contravaloarea unei facturi în sumă de 1.000,00 €, la un curs de schimb de 4,6500 lei/€. La data încasării cecului cursul de schimb este de 4,7000 lei/€, respectiv 4,5800 lei/€. Aspectele menţionate se contabilizează astfel:

a. se primeşte cecul de la client la un curs de schimb de 4,6500 lei/€:

b. se încasează cecul la un curs de schimb de 4,7000 lei/€:

5124 = % <u>4.700,00</u>

"Conturi la bănci în valută" 5112 4.650,00

"Cecuri de încasat" 765 50,00

"Venituri din diferențe de curs valutar"

c. se încasează cecul la un curs de schimb de 4,5800 lei/€:

%	=	5112	<u>4.650,00</u>
5124		"Cecuri de încasat"	$\overline{4.580,00}$
"Conturi la bănci în valută"			
665			70,00
"Cheltuieli din diferențe de curs			
valutar"			

Exemplul 3: în luna aprilie anul N se înregistrează vânzarea pe credit comercial de mărfuri în valoare de 215.535 lei, TVA 19%:

a. facturarea vânzării mărfurilor:

4111	=	%	<u>256.486,65</u>
"Clienţi"		707	215.535,00
	,	Venituri din vânzarea	
		mărfurilor"	
		4427	40.951,65
		"TVA colectată"	

b. primirea efectului de comerţ corespunzător mărfurilor vândute, care va fi încasat pe data de 10.05.N:

c. remiterea efectului comercial spre încasare băncii pe data de 9.05.N:

d. încasarea efectului comercial pe 10.05.N, conform extrasului de cont eliberat de bancă, mai puțin comisionul bancar în sumă de 125,00 lei:

Efectele de comerț primit pot fi ținute în portofoliul de valori al societății până la scadență și apoi depuse la bancă, spre încasare. Dacă întreprinderea are nevoie de bani înainte de scadență sau pentru alte considerente, ea poate decide **scontarea** acestora.

Scontul reprezintă suma de bani sub formă de dobândă, la care se adaugă și un comision pentru compensarea cheltuielilor de scontare ce se cuvine unității bancare pentru plata efectului comercial (bilet la ordin, cambie) înainte ca acestea să fi ajuns la scadență. Suma care reprezintă scontul se reține de către bancă din valoarea efectului comercial.

Exemplul 4: presupunem că efectul comercial primit pentru vânzarea autobuzului din exemplul 3, în valoare de 256.486,65 lei, ar fi fost încasat mai devreme cu 7 zile decât data scadentă a acestuia. În această situație, presupunem că banca percepe o taxă de scont în sumă de 245,60 lei, comisionul bancar fiind tot de 125,00 lei. Înregistrările contabile corespunzătoare acestei situații sunt următoarele:

a. remiterea către bancă a efectului de comert depus spre scontare:

b. evidențierea comisionului bancar (125,00 lei) și a taxei de scont (245,60 lei) datorate băncii pentru încasarea înainte de scadență a efectului de comerț, care vor diminua suma pe care o va încasa în final societatea:

c. încasarea efectului de comerț:

Contabilitatea disponibilităților aflate în bănci, precum și a mișcării acestora ca urmare a încasărilor și plăților efectuate, se ține distinct în lei și în valută. Operațiunile privind încasările și plățile în valută se înregistrează în contabilitate la cursul zilei, comunicat de Banca Națională a României.

La încheierea exercițiului financiar (sau a lunii), diferențele de curs valutar rezultate din evaluarea disponibilităților în valută și a altor valori de trezorerie în valută existente se înregistrează în conturile de venituri sau cheltuieli din diferențe de curs valutar, după caz.

Unitățile patrimoniale își pot deschide mai multe conturi de disponibil la bănci (conturi, subconturi) pe activitate, destinații, unități, astfel încât să poată beneficia de servicii operaționale, de securitatea și valorificarea mijloacelor bănești. Toate operațiile

efectuate prin conturile de la bănci sunt consemnate în *extrasul de cont*, unde se înscriu încasările, plățile și soldul final. Acesta stă la baza înregistrărilor în contabilitatea agentului economic.

Exemplul 5: în cadrul acestui exemplu vom evidenția câteva operațiuni ce privesc conturile la banci în lei, care nu au mai fost folosite până acum:

a. primirea în anul N, de la bugetul local, a unei subvenții în valoare de 100.000 lei:

5121 = 4752 100.000,00 "Conturi la bănci în lei" "Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții

pentru investiții"

b. încasarea unui împrumut de la o altă societate, pe termen de 2 ani, în valoare de 50.000,00 lei:

5121 = 167 50.000,00 "Conturi la bănci în lei" "Alte împrumuturi și datorii asimilate"

c. primirea unui împrumut acordat pe termen de 3 ani unei societăți în valoare de 150.000,00 lei și a dobânzii anuale aferente (15.000,00 lei):

5121 = % <u>165.000,00</u>

"Conturi la bănci în lei" 2675 150.000,00

"Împrumuturi acordate

pe termen lung"

2676 15.000,00

"Dobânda aferentă împrumuturilor
acordate pe termen lung"

d. încasarea în avans a abonamentelor aferente lunii februarie anul N (89,00 lei):

5121 = 472 89,00 "Conturi la bănci în lei" "Venituri înregistrate în avans"

e. primirea dobânzii aferente disponibilităților din contul curent (750,00 lei):

5121 = 5187 750,00 "Conturi la bănci în lei" "Dobânzi de încasat"

f. încasarea unor despăgubiri în valoare de 556,00 lei:

5121 = 7581 556,00 "Conturi la bănci în lei" "Venituri din despăgubiri, amenzi și penalități"

g. plata unor creditori diversi, persoane juridice (10.000,00 lei):

462 = 5121 10.000,00 "Creditori diverși" "Conturi la bănci în lei" **h.** plata pe data de 20.12.N a abonamentului la ziare și publicații de specialitate, aferent primului trimestru al anului N+1 (325,00 lei):

i. achitarea obligațiilor privind asigurarea autoturismelor din dotare în valoare de 6.000,00 lei:

Exemplul 6: în cadrul acestui exemplu vom evidenția câteva operațiuni ce privesc conturile la banci în valută:

a. contractarea unui credit bancar pe termen lung în sumă de 50.900,00 €, la un curs valutar de 4,7320 lei/€:

b. încasarea unui împrumut de la o altă societate, pe termen de 4 ani, în valoare de 38.500,00 €, la un curs de schimb 4,6541 lei/€:

c. primirea unui împrumut acordat pe termen de 3 ani unei societăți în valoare de 8.000,00 €, la un curs de schimb de 4,6584 lei/€. La data acordării împrumutului cursul valutar a fost de 4,7112 lei/€ (primul articol contabil), respectiv 4,6000 lei/€ (al doilea articol contabil):

%	=	2675	<u>37.689,60</u>
5124		"Împrumuturi acordate pe	37.267,20
"Conturi la bănci în valută"		termen lung"	
665			422,40
"Cheltuieli din diferențe de curs			
valutar"			
5124	=	2675	36.800,00
"Conturi la bănci în valută"		"Împrumuturi acordate pe	
		termen lung"	
5124	=	765	467,20
"Conturi la bănci în valută"		"Venituri din diferențe	
		de curs valutar"	

d. încasarea de la un client pentru serviciile prestate a sumei de 2.348,00 € la un curs valutar de 4,7321 lei/€. La data facturării cursul de schimb era de 4,7218 lei/€ (primul articol contabil), respectiv 4,7400 lei/€ (al doilea articol contabil):

e. aducerea la bancă a valutei din casieria unității (584,00 €) la un curs de schimb de 4,7415 lei/€:

f. plata sumei de 5.320,00 € unui furnizor extern la un curs de schimb de 4,6655 lei/€. La data primirii facturii cursul de schimb era de 4,6139 lei/€ (primul articol contabil), respectiv 4,7000 lei/€ (al doilea articol contabil):

%	=	5124	24.820,46
401		"Conturi la bănci în valută"	24.545,95
"Furnizori"			
665			274,51
"Cheltuieli din diferențe			
de curs valutar"			
401	=	%	<u>25.004,00</u>
"Furnizori"		5124	24.820,45
		"Conturi la bănci în valută"	
		765	183,54
		"Venituri din diferențe	
		de curs valutar"	

Relațiile agenților economici cu băncile se bazează pe calcularea și decontarea unor **dobânzi** aferente: *disponibilităților bănești păstrate de unități la bancă*, pentru care banca **acordă** dobânzi agenților economici, considerate **dobânzi de primit** (se consideră venituri financiare la unitatea economică); *creditelor acordate de bancă în conturile curente*, considerate **dobânzi de plătit** (se consideră cheltuieli financiare la unitatea economică). Contabilitatea dobânzilor de primit sau de plătit se realizează cu ajutorul conturilor **5186** "Dobânzi de plătit" și **5187** "Dobânzi de încasat".

<u>Exemplul 7</u>: se înregistrează dobânzile de încasat aferente disponibilităților aflate în conturile curente (110,00 lei) și încasarea ulterioară a acestora:

<u>Exemplul 8</u>: se evidențiază dobânzile datorate aferente creditelor acordate de bancă în conturile curente (215,00 lei) și plata ulterioară a acestora:

666	=	5186	215,00
"Cheltuieli privind dobânzile"		"Dobânzi de plătit"	
5186	=	5121	215,00
"Dobânzi de plătit"		"Conturi la bănci în lei"	

Sunt considerate **sume în curs de decontare** sumele depuse la bancă și neapărute în extrasul de cont al băncii, sumele virate de către terți și neapărute în extrasul de cont al băncii, sumele depuse la bancă prin mandat poștal de către terți, dar neajunse la bancă și sumele consemnate în conturi separate la bănci pentru cumpărare de valută. Contabilitatea acestora se realizează cu ajutorul contului **5125** "Sume în curs de decontare" care, după funcția contabilă, este un cont de activ.

Exemplul 9: în acest exemplu vom considera câteva operațiuni care privesc sumele în curs de decontare:

a. pe data de 31.03.N se primește înștiințare de la un client că a achitat contravaloarea facturii, dar suma respectivă nu figurează încă în extrasul de cont de la bancă (6.500,00 lei):

b. pe data de 02.04.N se confirmă prin extrasul de cont achitarea valorii facturii de către client:

c. pe 01.01.N se emite un ordin de cumpărare valută $(6.000,00\ \mbox{\ensuremath{\mathfrak{e}}})$ pentru care s-a alocat suma de 29.000,00 lei:

d. pe 02.01.N se înregistrează valuta cumpărată (6.000,00 €) la un curs de schimb de 4,7500 lei/€, precum și diferența în lei necheltuită (370,00 lei) și comisionul bancar aferent operațiunii efectuate (130,00 lei):

<u>Exemplul 10:</u> în cadrul acestui exemplu vom evidenția câteva aspecte privind creditele bancare pe termen scurt:

a. se contractează de către firmă un credit bancar pe termen scurt în valoare de 40.000 lei, rambursabil în 4 luni, dobânda lunară aferentă creditului fiind de 300,00 lei (primele două articole contabile). Se înregistrează, totodată, plata dobânzii lunare aferentă creditului contractat de societate (ultimul articol contabil):

5121	=	5191	40.000,00
"Conturi la bănci în lei"	,,	Credite bancare pe termen scurt'	,
666	=	5198	300,00
"Cheltuieli privind dobânzile"		"Dobânzi aferente creditelor	
-		bancare pe termen scurt"	
5198	=	5121	300,00
"Dobânzi aferente creditelor		"Conturi la bănci în lei"	
bancare pe termen scurt"			

b. se rambursează creditul contractat anterior și dobânda aferentă ultimei luni:

0/0	=	5121	40.300,00
5191		"Conturi la bănci în lei"	40.000,00
"Credite bancare pe			
termen scurt"			
5198			300,00
"Dobânzi aferente creditelor			
bancare pe termen scurt"			

c. se contractează la începutul anului N un credit bancar pe termen scurt în valută (25.000,00 €) la un curs de 4,6238 lei/€. La scadență se rambursează creditul la un curs de schimb de 4,6200 lei/€ (al doilea articol contabil), respectiv 4,7000 lei/€ (al treilea articol contabil):

d. societatea nu rambursează la scadență un credit bancar pe termen scurt în valoare de 35.000 lei (primul articol contabil), ci după 10 zile, pentru care i se percepe o dobândă penalizatoare în sumă de 315 lei (al doilea articol contrabil):

În mod similar operațiunilor prezentate în **exemplul 10** se procedează în cazul în care se contractează **credite bancare pe termen lung** folosindu-se conturile corespunzătoare pentru creditele bancare pe termen lung **(162)** și cel privind dobânda aferentă unor astfel de credite **(1682)**.

Vânzarea de mărfuri şi furnizarea de servicii cumpărătorilor străini comportă riscuri suplimentare în raport cu comerțul pe plan intern. Aceste riscuri pot fi reduse prin utilizarea unor tehnici de decontare a tranzacțiilor, reglementate şi acceptate pe plan internațional. Acreditivul documentar este cea mai utilizată modalitate de plată în cadrul relațiilor comerciale internaționale. Derularea operațiunilor cu acreditivul documentar este reglementată de către Regulile şi Uzanțele Uniforme (R.U.U.) privind creditul documentar, elaborate de Camera Internațională de Comerț din Paris. Aceste reguli au fost publicate pentru prima dată la Lisabona în 1951 şi revizuite de mai multe ori.

Acreditivul documentar permite punerea la dispoziție și apoi plata unei sume determinate, contra remiterii documentelor stipulate, atât timp cât sunt respectate condițiile prevăzute în prealabil. Beneficiarul nu va putea încasa suma cuvenită decât contra remiterii unor documente, pe baza cărora banca va decide dacă plata poate fi efectuată. Acreditivul nu poate fi folosit decât pentru scopul pentru care a fost constituit. În situția în care se revocă acreditivul, sumele respective sunt transferate înapoi în contul societății deschis la bancă. Acreditivul se poate folosi și în relațiile comerciale interne.

Contabilitatea acreditivelor deschise la bănci pentru efectuarea de plăți în favoarea furnizorilor se realizează cu ajutorul conturilor 5411 "Acreditive în lei" și 5412 "Acreditive în valută" care, după funcțiunea contabilă, sunt conturi de **activ**.

Exemplul 11: în acest exemplu vom evidenția câteva operațiuni privind acreditivele în lei și în valută:

a. deschiderea unui acreditiv în valoare de 60.000,00 lei:

581	=	5121	60.000,00
"Viramente interne"		"Conturi la bănci în lei"	
5411	=	581	60.000,00
"Acreditive în lei"		"Viramente interne"	

b. plata unui furnizor (59.700 lei) din acreditivul constituit anterior:

c. revocarea acreditivului pentru suma rămasă (300 lei):

d. deschiderea unui acreditiv în valută pentru plata unui furnizor în vederea achiziționării din import a unui utilaj în valoare de 7.350,00 €, la un curs valutar de 4,7105 lei/€:

e. dacă presupunem că acreditivul deschis la **punctul d** se revocă în totalitate (neînțelegeri cu furnizorul privind diverse aspecte), acesta se transferă integral în contul de la bancă al societății:

APLICAȚII PROPUSE

- 1. Societatea "X" efectuează în cursul anului N următoarele operațiuni:
- vânzarea unor mărfuri în valoare de 4.500,00 lei, TVA inclus, pentru care se primește un cec care se încasează la scadență. Valoarea de intrare a mărfurilor în gestiunea firmei a fost de 2.657,60 lei;
- primirea de la un client a unui cec în valoare de 1.000,00 €, cursul de schimb de la data primirii acestuia fiind de 4,6000 lei/€. Cecul ce încasează la un curs de schimb de 4,7000 lei/€, respectiv 4,5800 lei/€;
- se obțin produse finite în valoare de 80.000 lei care se vând pentru suma de 100.000 lei, TVA 19%. Pentru produsele finite vândute se primește de la client un efect de comerț pe care îl remite băncii spre încasare la scadența acestuia (comisionul bancar este de 215,00 lei);
- se obțin semifabricate în valoare de 60.000 lei care se vând pentru suma de 84.000 lei, TVA inclus. Pentru semifabricatele vândute se primește de la client un efect de comerț care este remis bancii cu 11 zile înainte de scadența acestuia. În această situație banca percepe un comison în valoare de 189 lei și o taxă de scont pentru încasarea efectului de comerț cu 11 zile mai devreme decât data scadentă de 456 lei.

Să se înregistreze în contabilitate operațiunile menționate.

- **2.** Operațiunile de încasări și plăți efectuate de societatea "X" prin conturile în lei și în valută deschise la bancă, în cursul exercițiului financiar N, se referă la următoarele:
- încasarea unui împrumut de la o altă societate, pe termen de 5 ani, în valoare de 70.000,00 lei;
- primirea unui împrumut acordat pe termen de 2 ani unei societăți în valoare de 100.000,00 lei și a dobânzii anuale aferente (10.000,00 lei);
- încasarea unor despăgubiri în valoare de 1.045,00 lei;
- plata pe 28.03.N a abonamentului la ziare aferent celui de-al doilea trimestru al anului N (175,00 lei);
- încasarea unui împrumut primit de la o altă societate, pe termen de 2 ani, în valoare de 15.000,00 €, la un curs de schimb 4,6000 lei/€. La scadență se restituie împrumutul, cursul de schimb de la acea dată fiind de 4,7000 lei/€, respectiv 4,5900 lei/€. Presupunem că la data rambursării împrumutului în contul societății deschis la bancă ar mai exista și un sold inițial în valută echivalent cu suma de 5.000 lei;
- transferul din bancă în casieria unității a sumei de 389,00 € la un curs de schimb de 4,8000 lei/€. Presupunem că la data efectuării operațiunii în contul de la bancă exista un sold initial de 580 €;
- plata sumei de 6.000,00 € unui furnizor extern de materii prime la un curs de schimb de 4,8000 lei/€. La data primirii facturii cursul de schimb era de 4,7520 lei/€, respectiv 4,8050 lei/€. Presupunem că la data efectuării operațiunii în contul de la bancă exista un sold initial de 6.500 €;
- dobânzi de încasat la disponibilitățile aflate în contul curent în sumă de 214,60 lei (și încasarea acestora) și dobânzi de plătit pentru creditul de cont curent lu-

- at de la bancă în valoare de 369,00 lei (și plata acestora). Presupunem că la data efectuării operațiunii în contul de la bancă exista un sold inițial de 1.000 lei;
- primirea de la client a unei înștiințări prin care acesta confirm efectuarea plății facturii în valoare de 4.375,00 lei, suma neregăsindu-se încă în extrasul de cont de la bancă și primirea după 3 zile de la bancă a confirmării plății făcute de către client:
- emiterea unui ordin pentru cumpărarea a 8.000,00 € pentru care s-a alocat suma de 38.800,00 lei, cumpărarea valutei la un curs de schimb de 4,780 lei/€ și înregistrarea comisionul bancar aferent operațiunii efectuate (317,00 lei);
- contractarea unui credit bancar pe termen scurt în valută (20.000,00 €) la un curs de 4,6000 lei/€. La scadență se rambursează creditul la un curs de schimb de 4,6200 lei/€, respectiv 4,5700 lei/€. Presupunem că la data rambursării creditului în contul societății deschis la bancă ar mai exista și un sold inițial în valută echivalent cu suma de 5.000 lei;
- neramburarea la scadență un credit bancar pe termen scurt în valoare de 18.000,00 lei, ci după 2 zile, și înregistrarea dobândzii penalizatoare în sumă de 73,00 lei;
- deschiderea unui acreditiv în valoare de 10.000,00 lei și plata facturii furnizorului din acesta pentru suma de 8.950,00 lei, suma nefolosită din acreditiv revocându-se. Presupunem că în contul la bancă al societății la data constituirii acreditivului in lei ar exista un sold initial de 15.000 lei;
- deschiderea unui acreditiv în valută pentru plata unui furnizor în vederea achiziționării din import a unui utilaj în valoare de 6.300,00 €, la un curs valutar de 4,7000 lei/€. Presupunem că la data constituirii acreditivului în valută în contul societății deschis la bancă ar mai exista și un sold inițial în valută echivalent cu suma de 30.000 lei.

Să se înregistreze în contabilitate operațiunile menționate.